

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ КУРСУ

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань: **02 «Мистецтво»**
Спеціальність: 029 інформаційна, бібліотечна та архівна справа
024 хореографія
025 музичне мистецтво
026 театральне мистецтво; сценічне мистецтво
Кваліфікація: магістр

;

Львів – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Мистецтво (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки для спеціальностей – 029 інформаційна, бібліотечна та архівна справа; 024 хореографія 025 музичне мистецтво 026 театральне мистецтво; сценічне мистецтво		
Модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): для спеціальностей – 029 інформаційна, бібліотечна та архівна справа; 024 хореографія 025 музичне мистецтво 026 театральне мистецтво; сценічне мистецтво	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>рецензія, конспекти лекції та практичного заняття</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		I-й	I-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання:2 аудиторних – 32 самостійної роботи студента – 58	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	16год	6
		Практичні, семінарські	
		16год	6
		Лабораторні	
		0 год	0 год
		Самостійна робота	
		58год	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/58

для заочної форми навчання – 12/78

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: навчити студентів основ педагогіки та дидактики вищої школи, ознайомити зі специфікою навчального процесу в Україні, функціями та особливостями професійної педагогічної діяльності викладача вищої школи.

Завдання:

1. Ознайомити магістрантів з основами науки, історією та дидактикою вищої школи.

2. Розглянути шляхи розвитку провідних університетів в Україні та світі, концептуальні моделі університетської освіти, визначив «ідею університету» як інноваційного закладу.

3. Навчити організовувати навчальний процес у вищій школі, налагоджувати взаємодію на засадах глибокої поваги до студентів, застосовуючи сучасні технології, методи, форми та засоби.

4. Ознайомити зі змістом та функціями професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи, сутнісними характеристиками його професіограми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- тенденції розвитку педагогіки вищої школи;
- методи науково-педагогічних досліджень у вищій школі;
- сутність, структуру та особливості процесу навчання у вищій школі;
- базові ціннісні орієнтації педагога;

вміти:

- застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
- розвивати мотивацію студентів до змісту навчального матеріалу;
- сприймати та розуміти поведінку студентів;
- застосовувати позитивні рівні спілкування.

10. Методи навчання

На заняттях застосовуються методи:

обміну навчально-методичною інформацією: лекція, пояснення, розповідь;

наочності: таблиці, схеми, презентації; методи організації мислительних дій, розвитку творчого і критичного мислення (аналіз, синтез, порівняння);

синектика, дедукція, індукція та ін.; методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів: ділові та рольові ігри, дискусії: *“круглий стіл”*, *дебати*, *“техніка акваріуму”*, *експертна група*; диспути;

інтерактивні: кейс-метод, *“мозковий штурм”*; техніка акваріума;

самостійна робота: метод проектів, метод портфоліо.

11. Методи контролю

- ✓ *поточний контроль* навчально-пізнавальної діяльності студентів у час практично-семінарських занять (доповідь, повідомлення, розв'язання проблемних завдань, участь у дискусіях тощо);
- ✓ *періодичний контроль* (модульний контроль);
- ✓ *тести* (укладено відповідно до тем і завдань самостійної роботи);
- ✓ *перевірка виконання завдань самостійної роботи*
- ✓ *підсумковий контроль* (екзамен).

Впроваджуються елементи дистанційного навчання: оцінка за виконання комп'ютерної програми «Сучасні технології навчання» (електронний варіант).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад розподілу балів, які отримують студенти (для екзамену)

Поточне тестування та самостійна робота								Індивідуальний проект	Іспит	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
3	3	3+3	3	3	3+3	3	3+3	17	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЛАН ПРАКТИЧНО-СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука (2год.)

1-а половина заняття:

мета: навчити встановлювати контакт з аудиторією, виконувати ролі: викладач – ментор, координатор, модератор, тренер.

метод: дискусія

Питання для обговорення:

1. Роль вищої освіти у ХХІ столітті. Педагогіка вищої школи як наука і мистецтво.
2. Завдання педагогіки вищої школи України через призму:
 - а) аналізу Закону України Про вищу освіту;
 - б) найновіших трактувань змісту понять предмета та об'єкта педагогічної науки як вітчизняних, так і зарубіжних.
3. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
4. Корекційна педагогіка, її напрями. Інклюзивна освіта. Особливості роботи з дітьми з певними вадами розвитку.

2-а половина заняття:

методи: “мікрОВикладання”, тренінг спілкування (вправи - “знайомство”, “на розвиток уваги” тощо).

1. Опрацювати з магістрантами в аудиторних умовах (індивідуальні завдання) основні методи педагогічних досліджень: анкетування, рейтингу-модулю, соціометрії, метод вимірювання тощо на прикладі вивчення та аналізу результатів педагогічних досліджень, проведених соціологічними центрами, аспірантами та студентами-практикантами.

Підведення підсумків заняття.

Завдання для самостійної роботи:

Розробити анкету-опитування студентів 2-3 курсу факультету з метою вивчення мотивації студентів до навчальної діяльності.

Проаналізувати результати опитувань, вказавши на шляхи формування у студентів позитивної мотивації та оформити матеріали проведеного дослідження (Див. 3 частину індивідуального дослідження).

Література:

1. Концепція організації підготовки магістрів в Україні за спеціальностями та освітніми програмами. URL: <https://pon.org.ua/socialny-zahyst/studentski-pytannja/414-zatverdzheno-koncepciju-organizaciyi-pidgotovki.html>.
2. Педагогіка вищої школи. Навч. посібник. – Одеса, 2002.
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України N 507 від 24 травня 1997 р. «Перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями». URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/KP970507.html.

5. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № № 2145-VIII. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/list/1>.
7. Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір: Наказ МОНУ № 998 від 31.12.2004 р. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/education/average/topic/rozv/knc.doc>.
8. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#n11>.
9. Сайт Львівського національного університету імені Івана Франка. Стратегія 2021–2025 URL: <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/strategy-2021-2025.pdf>.
10. Савельєв В. П. Вища освіта України у проблемній ситуації XXI ст.: соціологічний аналіз // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія “Соціологія. Психологія. Педагогіка”. – Вища освіта України – Додаток 4, том II (14). – 2009.– Тематичний випуск №3 “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – С. 6–12.
11. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
12. Сова М. О. Проблеми розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграції // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія “Соціологія. Психологія. Педагогіка”. Вища освіта України. – Додаток 4, том II (14) – 2009 р.– Тематичний випуск №3 “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – С. 113–117.
13. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи. Навч. посібник. – К., 2006.

Тема 2. Розвиток університетської освіти в Україні та світі

1-а половина заняття:

мета: навчити встановлювати контакт з аудиторією, виконувати ролі: викладач – ментор, координатор, модератор, тренер.

метод: дискусія, рольова гра «Конференція»

тип: “круглий стіл”

Питання для обговорення:

1. Місія університетської освіти. Світові та вітчизняні моделі університетської освіти.

2. Розвиток вищої школи: загальні тенденції. Вища школа розвинених зарубіжних країн і держав пострадянського простору (країна за вибором студентів).

3. Структура та особливості навчально-виховного процесу на факультетах культури і мистецтв у провідних університетах України (за вибором студента).

4. Історія становлення факультету культури і мистецтв у ЛНУ імені Івана Франка.

2-а половина заняття:

метод: рольова гра «Конференція»;

Обговорення виступів студентів, підготовка до опанування доповідей на наукових конференціях.

Завдання для самостійної роботи:

1. Підготувати виступ до одного з питань, які розглядаються в плані заняття, посилаючись на розвиток освіти в країні, яку студенти обирають самостійно.

2. Студенти можуть обрати для виступу і особливості розвитку одного з провідних університетів світу та України (порівняльний аспект).

Для цього потрібно засвоїти та використати у своєму виступі відповідні моделі університетської освіти, характеристика яких подана у лекції на тему «Розвиток університетської освіти в Україні та світі».

Моделі розвитку університетів: традиційна, або класична, модель (А.М. Алексюк, О.В. Третяк та ін.), раціоналістична модель університетської освіти (П.Блум, Р.Ганье, Б.Скіннер та ін.), феноменологічна модель університетської освіти (А. Комбс, А. Маслоу, К.Роджерс та ін.), розвиваюча модель університетської освіти (Л.С. Виготський, В.В. Давидов, Д.Б. Ельконін, Л.В. Занков, В.В.Рубцов та ін.), модель Болоньї, Паризька модель, Оксфордська модель, модель університету як державно-відомчої установи. – 2 години.

Література:

- Вища освіта України і Болонський процес: Навч. пос./ За ред. В.Г.Кременя. Тернопіль: навчальна книга Богдан, 2004.
- Корсак К. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів. Київ, 1997.
- Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Система освіти зарубіжних країн: Навч. Посібник. Львів, 2003.
- Кошманова Т.С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960-1998 рр). Львів, 2000.
- Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: Монографія. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005.
- Педагогіка для громадянського суспільства /під ред. Кошманової Т.С., Брайнс. Львів, 2005.
- www.dialogs.org.ua
- www.osvita.org.ua

Тема 3. Психолого-педагогічні особливості студентів як суб'єктів навчання і виховання (2год.)

1-а половина заняття:

метод: дискусія

тип: “круглий стіл”

Питання для обговорення:

1. Проаналізувати фактори розвитку особистості у юнацькому віці.
2. Визначити поняття “ідентичність”, “ідентифікація” та проаналізувати специфіку протікання кризи ідентичності у студентів 1-3 курсів.
3. Що таке, на ваш погляд, *криза пошуку близької людини* і як вона протікає на фоні соціального тиску і впливів? Обґрунтуйте вашу думку.
4. Проаналізувати особливості діяльності студентів на 1-5 курсах та становлення їх професійного рівня.

Проблема для дискусії:

Самостійність як особистісна якість у юнацькому віці: ілюзія чи реальність? “Експерти” самостійно (домашнє завдання для групи) добирають три аргументи на користь власної тези.

Завдання для самостійної роботи:

Підготувати відповідь на 3 питання “Криза пошуку близької людини”. Спробуйте через рефлексії, через вивчення проблеми особливостей психічного розвитку студентів окреслити механізми соціалізації. Це завдання дрпоможе вам як майбутнім педагогам замислитися та зрозуміти студентів, які знаходяться у кризовому стані пошуку близької людини.

Спробуйте пригадати свій стан у такому випадку (якщо мали такий досвід). Як потрібно діяти, на ваш погляд? Чим допомогти студентові(ці), якщо ситуації бувають психологічно-гострими, а поведінка непередбачуваною? Чи може викладач-порадник допомогти вийти зі стану тривожності, депресії?

Література:

- Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Київ, 1998
- Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002.
- Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Посібник. Київ, 2006.

Тема 4. Особливості навчального процесу у вищій школі (2год.)

1-а половина заняття:

мета: відпрацювати прийоми дискусій –“зливи ідей”, “оживлення”, “вулик”, прийом дискусії з розподіленими ролями;

метод: дискусія, імітаційна гра;

тип: заняття за правилами імітаційно-рольових ігор'

Питання для обговорення:

1. Сутність, історична генеза й теорії відбору змісту освіти.
2. Теорії відбору змісту освіти: енциклопедизм, дидактичний формалізм, дидактичний утилітаризм, проблемно-комплексна теорія, структуралізм, екземпляризм, функціональний матеріалізм.
3. Основні характеристики сучасної дидактичної системи у вищій школі України.
4. Досвід державних і приватних закладів освіти. Побудувати модель навчального процесу у ЗВО згідно:
 - 1) класичного варіанту проблемного навчання Дж. Дьюї (поч. ХХ ст.) – перша група,
 - 2) дидактичних концепцій соціального реконструктивізму (сер. ХХ ст.) – друга група,
 - 3) соціального конструктивізму (поч. ХХІ ст.) – третя група.

2-а половина заняття:

метод: дискусія

тип: "форум"

Завдання: презентація проєктів побудови дидактики вищої школи і методики викладання курсів, відповідно до обраної філософії освіти, наприклад:

Завдання для самостійної роботи:

Магістранти повинні визначитися з концепцією філософії освіти викладача у вищій школі. Потрібно обрати серед філософських течій (*прагматизм, конструктивізм, прогресивізм, біхевіоризм, реконструктивізм, соціал-реконструктивізм тощо*) одну та обґрунтувати особливості діяльності викладача за цією філософією. Акцентуйте увагу на принципах організації взаємодії зі студентами, відповідно до їхніх індивідуально-типологічних особливостей. – 1 год.

Підготувати проєкт побудови дидактики вищої школи, посилаючись на особливості філософських течій в освіті - *прогресивізму, прагматизму, конструктивізму, реконструктивізму,* а також ознайомитися з навчальними програмами викладання фахових дисциплін – 1 год.

Література:

- Кошманова Т. С. Розвиток педагогічної освіти у США (1960-1998 рр). – Львів, 2000.
- Кремень В. Г. Філософія освіти ХХІ століття / В.Г. Кремень // Освіта України. – 2002. – 28 грудня.
- Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі/ В.Г. Кремень. 2-ге видання. Київ: Знання, 2010.
- Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002.

- Педагогіка для громадянського суспільства /Під ред. Кошманової Т.С., Брайнс. Львів, 2005.
- Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи: Методол. семінар, 22 листопада 2000 р. Зб. наук. праць. Вип. 3 / За заг. ред. В. Андрущенко. К.: Знання, 2000. 520 с.
- *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Посібник. Київ, 2006.

Тема №5. Основні класифікації методів навчання у вищій школі (2 год.).

мета: навчити магістрантів застосовувати інтерактивні методи на заняттях, організовувати форми міжособистісної взаємодії (“снігова куля”, групова взаємодія, “кооперативне навчання”).

метод: дискусія.

Питання для обговорення:

1. Різні підходи до класифікації методів навчання у вищому закладі освіти. Словесні, наочні та практичні методи навчання.
3. Методи навчання за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів (з книгою, курсова робота, дипломна робота, виконання трудових завдань).
4. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові та рольові ігри. дискусії, диспути, студентські наукові конференції, створення ситуації емоційно-моральних переживань, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості тощо.
5. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи лабораторно-практичного контролю, методи самоконтролю.
6. Активні, інтерактивні методи, інноваційні методи: кейс-метод, “мозковий штурм”, метод проєктів, метод портфоліо тощо. Дискусія як метод навчання у вищій школі. Види дискусій: “круглий стіл”, дебати, “техніка акваріуму”, експертна група. “Технології” дискусії: прийом “зливи ідей”, прийом “оживлення”, прийом “вулик”, прийом дискусії з розподіленими ролями.

Завдання для самостійної роботи

Студенти повинні бути готовими продемонструвати механізми дії методів навчання: бесіди, розповіді, пояснення, інструктажу, мозкового штурму тощо.

Література:

- *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої освіти України. – К., 1998 .
- *Біляковська О.О.* Дидактика вищої школи: навч. посіб. / О.О. Біляковська, І.Я. Мицишин, С.Б. Цюра.– Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013.
- Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002.
- *Пехота О. М.* Освітні технології. Київ, 2001.

- П'ятакова Г. П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі. Навчально - метод. посібник. Львів, 2008.
- Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Посібник Київ, 2006.

Тема № 6. Особливості проведення різних типів лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять на факультеті (2 год.).

мета: навчити встановлювати контакт з аудиторією, виконувати ролі: викладач-ментор, координатор, модератор, тренер;

метод: дискусія;

тип: рольова гра.

1-а половина заняття:

Питання для обговорення:

1. Історія виникнення форм організації навчання у вищій школі.
2. Лекція і семінарське заняття як основні форми організації навчання в ВНЗ.
3. Особливості лабораторних занять як форми організації навчання.
4. Самостійна робота студентів та її значення у процесі професійної підготовки.
5. Іспити, заліки, колоквіуми як вид контролю за навчальною діяльністю студентів.
6. Модульно-рейтингова система оцінювання студентів I-V курсів у Львівському університеті на факультеті культури і мистецтв, її переваги та недоліки.

2-а половина заняття:

метод: тренінг спілкування (вправи на розвиток сенситивності).

Презентація проєктів: проведення фрагменту навчального заняття, розробленого магістрантами самостійно ("мікрОВикладання").

Студенти повинні визначитися з темою практичного заняття (за фахом) та підготувати фрагмент заняття із застосуванням в умовах аудиторії конкретного метода навчання (за вибором студента) – 2 години.

Індивідуально-дослідне завдання

Магістрантам потрібно зібрати матеріал та продумати структуру заняття на визначену тему (за вибором студента) – 10 годин.

Література:

- Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. – К., 1998.
- Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи.: Навч. посіб. – К., 2005.
- Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. – Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002.
- П'ятакова Г. П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі. Навчально - метод. посібник. – Львів, 2008.
- Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Пос.– К., 2006.

Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Оформити розгорнуті конспекти лекції та практично-семінарського заняття на самостійно визначену тему (за спеціалізацією магістранта).

Тема 7. Особливості діяльності викладача вищої школи. Сучасні проблеми, шляхи та засоби виховання студентської молоді (2год.)

мета: відпрацювати прийоми дискусій – “зливи ідей”, “оживлення”, “вулик”, прийом дискусії з розподіленими ролями.

1-а половина заняття:

метод: дискусія;

тип: “техніка акваріуму”.

Питання для обговорення:

1. Функції, рівні продуктивності професійної діяльності викладача вищої школи.
2. Структура професійної діяльності викладача вищої школи.
3. Особливості формування професійних компетентностей викладача.
4. Мета, завдання, закономірності та принципи виховання студентської молоді у навчально-виховному процесі вищої школи.
5. Інститут виховників у сучасній вищій школі. Вимоги до викладача-наставника у справі виховання студентської молоді.
6. Сучасні методи та засоби виховання української молоді.

2-а половина заняття:

метод: тренінг спілкування (вправи на розвиток сенситивності, креативності;)

Проблема для дискусії

Самовиховання, самовдосконалення, погляд на питання з точки зору філософії, психології, педагогіки – спільне, відмінне.

Завдання для самостійної роботи:

Спеціалісти повинні ознайомитися з книгами Г.Ващенко, О.Вишневського з виховання (за вибором студента) – 2 години:
Ващенко Г. Вибрані педагогічні твори. Львів, 1997.
Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава, 1993.
Ващенко Г. Загальні методи навчання. Київ, 1997.
Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. (Ч. 2. «Сучасне українське виховання та розвиток особистості») Посібник. Дрогобич, 2003.– С.190-596.

Література:

- *Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Київ, 1998.*
- *Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава, 1993.*
- *Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2014.*

https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/8165/1/V_Gorodinska_M_Pantuk

- Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник. Дрогобич, 2003.
- Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002.
- Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Посібник. Київ, 2006.

Тема 8. Основи педагогічного менеджменту у системі вищої освіти (2год.)

1-а половина заняття:

метод: *дискусія*

тип: *“круглий стіл”*

Питання для обговорення:

- 1.Управлінська концепція реформування освітньої політики України в ХХІ столітті.
- 2.Структурно-функціональна модель вищого навчального закладу. Принципи управління вищим навчальним закладом.
- 3.Структура управління ЗВО. Органи громадського самоврядування у вищих навчальних закладах. Студентське самоврядування.

2-а половина заняття:

метод: *тренінг спілкування (вправи на розвиток сенситивності, креативності;)*

1. Відпрацювати прийоми техніки спілкування керівника з підлеглими. Прийоми формування атракції. Засоби, прийоми і методи управлінської взаємодії.
2. Проведення рольової гри *«Моделювання ідеального керівника-менеджера»*.

Література:

- *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої освіти України. Київ, 1998.
- *Карамушка Л.М.* Психологія освітнього менеджменту. Київ: Либідь, 2004.
- *Крижко В.* Теорія і практика менеджменту в освіті. Київ: Освіта України, 2005.
- Психологія педагогічної діяльності та управління. Рівне, 2001.
- *П'ятакова Г.* Рольові, імітаційні ігри та їх застосування у навчальному процесі вищої школи: навч.- метод. посібник. Львів, 2005. – С.622-68.
- *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Посібник. Київ, 2006.

Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Навчальний проєкт - портфоліо

(індивідуальне навчально-дослідне завдання студентів факультету культури і мистецтв)

Навчальний проєкт представляє портфоліо майбутніх викладачів вищої школи:

1. **Написати рецензію на статтю за педагогічною тематикою.**

Рецензія на статтю за педагогічною тематикою.

Магістранти мають можливість обрати для наукової рецензії статті, які присвячені *актуальним проблемам входження України до європейського освітнього простору, проблемам організації навчально-виховного процесу у вищій школі України в контексті сучасних змін.*

Матеріалом для рецензування потрібно обрати статті, які були опубліковані у Збірниках науково - педагогічних праць (2019-20022 рр.), Матеріалах міжнародних конференцій з педагогічної тематики, Вісниках Львівського університету (за 2018-20020 рр.), у теоретичному та науково-методичному часопису “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору” (2018-20021).

До рецензії потрібно подати ксерокопію статті. *Оцінюється дослідження до 7 балів.*

2. Написати 2 плани-конспекти лекційного та практичного заняття за темою, що обирається згідно навчальних планів студентів факультету культури і мистецтв.

Мета: розкрити особистісне бачення діяльності викладача через ознайомлення зі специфікою викладання навчальних курсів; підготовки до проведення занять різних видів та написання конспектів.

1. *Магістранти повинні зібрати матеріал та оформити конспекти до лекційного заняття.*

Оцінюються конспекти до 5 балів.

2. *Магістранти повинні зібрати матеріал та оформити конспекти до практичного (семінарського) заняття.*

Оцінюються конспекти до 5 балів.

Загальна сума балів за проект-портфоліо – 17 балів, якщо повністю виконані всі вимоги до написання проекту.

10. Методи контролю

Поточне оцінювання магістра на занятті, оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання; тести (модульні зрізи).

Студент має змогу отримати:

33 бали за роботу на практично-семінарських заняттях (3x8 = 24 бали);

9 балів – за тести проміжного контролю (ПК);

17 балів – за індивідуальне-дослідне завдання;

50 балів – за іспит.

10. Методи навчання

На заняттях застосовують методи:

- обміну навчально-методичною інформацією: лекція, пояснення, розповідь;
- наочності: таблиці, схеми, презентації; методи організації мислительних дій, розвитку творчого і критичного мислення (аналіз, синтез, порівняння);

- синектика, дедукція, індукція та ін.) студентів; методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові та рольові ігри, дискусії: “круглий стіл”, дебати, “техніка акваріуму”, експертна група; диспути;
- інтерактивні: кейс-метод, “мозковий штурм”;
- самостійна робота: метод проєктів, метод портфоліо.

Рекомендована література

Базова

1. *Алексюк А. М.* Педагогіка вищої школи. Історія. Теорія. Курс лекцій: модульне навчання : навч. посіб./ А. М. Алексюк. Київ : ІСДО, 1993.
2. *Біляковська О.О.* Дидактика вищої школи: навч. посіб. / О.О. Біляковська, І.Я. Мицишин, С.Б. Цюра. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013.
3. *Галузинський В.М., Євтух М.Б.* Основи педагогіки і психології вищої школи / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. Київ, 1995.
4. *Дроздова І.П.* Навчальний посібник із курсу “Методика викладання, педагогіка та психологія вищої освіти”/ І.П.Дроздова. – Харків: ХНАМГ, 2008.
5. *Кузьмінський А.І.* Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / А.І.Кузьмінський. Київ, 2005.
6. *Мороз О.Г.* Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко; за заг. ред. О.Г. Мороза. Київ. НПУ 2003.
7. *Ортинський В.Л.* Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ.навч. закл.]/ В.Л. Ортинський. Київ: Центр учбової літератури, 2009.
8. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. Одеса: ПДПУ імені К.Д. Ушинського, 2002.
9. П’ятакова Г. П. Тенденції дидактичної підготовки магістрів філологів в університетах країн Вишеградської групи: монографія. Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. 496 с.
10. Філософія освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи: Методол. семінар, 22 листопада 2000 р. Зб. наук. праць. Вип. 3 / За заг. ред. В. Андрущенко. Київ: Знання, 2000.
11. *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Київ, 2006.
12. *Чернілевський Д.В.* Педагогіка та психологія вищої школи/ Д.В. Чернілевський, В.І. Томчук. Вінниця: Вінницький соціально-економічний інститут Університету Україна, 2006.
13. *Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М.* Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ, 2006.

Допоміжна

1. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть / В. Андрущенко. *Вища освіта України*. 2001. – № 1. – С 11–17.
2. Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія / В.М. Галузинський, М.Б. Євтух. Київ, 1995.
3. Вишневський О. Теоретичні основи педагогіки/ О.І.Вишневський. Дрогобич, 2001.
4. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки/ О.І.Вишневський. Посібник. Дрогобич, 2003.
5. Ващенко Г. Вибрані педагогічні твори / Г. Ващенко. Львів, 1997.
6. Ващенко Г. Виховний ідеал / Г. Ващенко. Полтава, 1993.
7. Ващенко Г. Загальні методи навчання / Г. Ващенко. Київ, 1997.
8. Ідея університету : антологія. Львів, 2002.
9. Корсак К. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів/ К. Корсак. Київ, 1997.
10. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття. *Освіта України*. 2002. – 28 грудня
11. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи: Навч. посібник. Київ: Видавн. дім “Слово”, 2015.
12. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні / О. П. Мещанінов. Монографія. Миколаїв, 2005.
13. Пехота О.М. Освітні технології / О. М. Пехота. Київ, 2001.
14. П'ятакова Г.П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі : навчально - метод. посібник / Г. П. П'ятакова. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2008.
15. Сайт Львівського національного університету імені Івана Франка. Стратегія 2021–2025 URL: <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/03/strategy-2021-2025.pdf>.
16. Савельєв В. П. Вища освіта України у проблемній ситуації ХХІ ст.: соціологічний аналіз // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія “Соціологія. Психологія. Педагогіка”. – Вища освіта України – Додаток 4, том II (14). – 2009.– Тематичний випуск №3 “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – С. 6–12.
17. Сисоева С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник / С.О. Сисоева, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне: Овід, 2012. – 352 с.
18. Сова М О. Проблеми розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграції // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія “Соціологія. Психологія. Педагогіка”. Вища освіта України. – Додаток 4, том II (14) – 2009 р.– Тематичний випуск №3 “Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору”. – С. 113–117.

Законодавчі документи про освіту

1. Концепція організації підготовки магістрів в Україні за спеціальностями та освітніми програмами. URL: <https://pon.org.ua/socialny-zahyst/studentski-pytannja/414-zatverdzheno-koncepciju-organizaciyi-pidgotovki.html>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12>.
3. Постанова Кабінету Міністрів України N 507 від 24 травня 1997 р. «Перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP970507.html.
4. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № № 2145-VIII. URL: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/list/1>.
6. Про затвердження Концептуальних засад розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір: Наказ МОНУ № 998 від 31.12.2004 р. URL: <http://www.mon.gov.ua/images/education/average/topic/rozv/knc.doc>.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%>

15. Інформаційні ресурси

- освітні сайти Інтернет;
- фонди бібліотек:
 - бібліотека кафедри загальної та соціальної педагогіки (вул. Туган-Барановського, 7);
 - Львівська обласна педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24);
 - Наукова бібліотека ЛНУ ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);
 - Львівська наукова бібліотека ім. Василя Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

Електронний курс на платформі MOODL

Питання до іспиту з курсу «Педагогіка вищої школи»

Розділ І. Загальні основи педагогіки вищої школи

1. Педагогіка вищої школи як наука. Її об'єкт і предмет, зв'язок з іншими науками (і з науками за фахом магістранта).
2. Основні педагогічні категорії (виховання, освіта, розвиток особистості, навчання та ін.).
3. Система педагогічних наук.

4. Педагогіка вищої школи як наука і як мистецтво.
5. Сучасні методологічні підходи у педагогіці вищої школи.
6. Основні ідеї, концепції, теорії педагогіки вищої школи.
7. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі.
8. Загальна характеристика методів науково-педагогічних досліджень.
9. Методи педагогічних зрізів у дослідженнях з педагогіки вищої школи.
10. Методи педагогічного експерименту і математичної статистики у дослідженнях з педагогіки вищої школи.
11. Основні етапи становлення вищої освіти в Україні.
12. Заснування і діяльність Львівського університету.
13. Розвиток освіти у Львівському університеті.
14. Стан і перспективи розвитку вищої освіти в Україні на зламі ХХ і ХХІ ст.
15. Світові тенденції розвитку вищої освіти.
16. Сучасний світовий освітній простір. Інновації у вищій школі. Основні особливості розвитку вищої освіти у США, Канаді, Японії, Франції, Німеччині, Англії, Швеції (за вибором магістранта).
17. Зміст реформ вищої освіти.
18. Інтеграція вищої освіти України у європейський і світовий освітній простір.

Розділ II. Основи національного виховання студентської молоді

19. Психолого-педагогічні особливості студентського віку.
20. Період переходу зі школи у вищій навчальний заклад як важливий етап становлення молоді людини.
21. Студентський колектив, його особливості. Вирішальний вплив студентського колективу на формування та розвиток особистості юнаків і дівчат.
22. Соціалізація як процес формування особистості у певних соціальних умовах.
23. Період навчання у вищих навчальних закладах – важливий період соціалізації людини.
24. Механізми соціалізації: засвоєння соціальної ролі студента, підготовка до оволодіння соціальною роллю (спеціаліста-професіонала), механізм наслідування та механізм соціального впливу з боку викладачів та студентської групи.
25. Проблема ідентичності, проблема вибору близької людини, проблема самореалізації у юнацькому віці.
26. Сутність християнського виховання ідеалу людини для виховання української молоді (за Г.Ващенком).
27. Професія педагога і критерії його ефективної діяльності в системі безперервного національного виховання.

Розділ III. Основи дидактики вищої школи

28. Структура освітнього процесу у вищій школі.
29. Філософські, методологічні і психологічні основи навчання, його рушійні сили.

30. Дидактика вищої школи як наука. Мета, завдання та зміст вищої освіти України.
31. Принципи та методи навчання у вищому закладі освіти, як орієнтир у викладацькій роботі.
32. Основні проблеми дидактики вищої школи на сучасному етапі.
33. Принципи науковості навчання, зв'язку теорії з практикою, практичного досвіду з наукою; доступності навчання і поєднання абстрактного мислення з наочністю викладання.
34. Принцип демократизму і гуманізму навчального процесу, його орієнтація на загальнолюдські і національні духовні цінності. 35. Принцип єдності навчання і виховання.
36. Принцип індивідуалізації і диференціації навчання.
37. Сутність поняття “метод навчання” і проблеми класифікації загальних методів навчання.
38. Загальна характеристика словесних і практичних методів навчання (з прикладами за фахом).
39. Характеристика наочних методів навчання і вимог до наочності (з прикладами за фахом).
40. Характеристика методу проблемного викладу матеріалу, евристичного і дослідницького методів навчання (з прикладами за фахом).
41. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
42. Проблемне навчання у вищому навчальному закладі, його особливості.
43. Загальна характеристика форм організації навчальної діяльності студентів у вищій школі.
44. Лекція у вищій школі як провідна форма організації навчання, її структура, особливості, методична концепція.
45. Типи лекційних занять: *вступна, тематична, оглядова, заключна лекції*. Їх специфіка.
46. Методика підготовки до лекції. Загальнодидактичні вимоги до побудови лекційних курсів.
47. Методика і техніка читання лекцій.
48. Семінарські заняття у вищій школі як форма організації навчання.
49. Види і методика проведення семінарських занять у ЗВО.
50. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар запитань і відповідей”*.
51. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар – розгорнута бесіда”*.
52. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар, що передбачає обговорення письмових рефератів студентів та їх оцінку (захист проєктів)”*.
53. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар-конференція”*.
54. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар-вирішення проблемних завдань”*.

55. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар-заняття на виробництві”*.
56. Особливості підготовки та проведення у вищій школі заняття типу *“семінар - “мозковий шторм”*.
57. Особливості підготовки та проведення у вищій школі спецсемінарів.
58. Особливості підготовки та проведення у вищій школі наукових студентських семінарів за спеціалізацією.
59. Дискусія як метод навчання у вищій школі.
60. Види дискусій: *“круглий стіл”*, *дебати*, *“техніка акваріуму”*, *експертна група*.
61. *“Технології”* дискусії: прийом *“зливи ідей”*, прийом *“оживлення”*, прийом *“вулик”*, прийом дискусії *з розподіленими ролями*.
62. Імітаційні ігри на заняттях у вищій школі як засіб адаптації студентів-магістрів до педагогічної діяльності.
63. Поняття про технологію навчання як системну категорію.
64. Структурні складові технології навчання (цілі навчання, зміст освіти, засоби педагогічної взаємодії, студент і викладач, результат діяльності).
65. Класифікація технологій навчання.
66. Дистанційне навчання у ЗВО та його особливості.
67. Застосування НІТ у вищому навчальному закладі. Особливості комп'юторної технології навчання.
68. Традиційні та інноваційні технології навчання у сучасній вищій школі.
69. Методика групової роботи у вищому закладі освіти, її особливості, переваги та недоліки.
70. Навчання як систематичне дослідження, *“синектика”*, дискусії, рольові ігри як моделі навчання.
71. Методи проєктів, портфоліо, кейс-метод, *“снігова куля”*, особливості їх застосування на заняттях у ВНЗ.
72. Типи практично-семінарських занять за інтерактивною методикою.
73. Сутність педагогічного діагностування, контролю, самоконтролю, корекції, оцінювання та обліку успішності навчання студентів.

Зразки тестових завдань для перевірки знань

з курсу «Педагогіка вищої школи»

1). Педагогіка ВШ – це наука

а) про навчання та виховання студентів, формування особистості спеціаліста вищої кваліфікації; б) що виникла, на базі загальної (шкільної) педагогіки; в) суспільна гуманітарна наука; г) про закономірності навчання і виховання студентів, а також їх наукову і

професійну підготовку як фахівців відповідно до вимог держави; г) про проектування, організацію і проведення навчального процесу, із обов'язковим застосуванням комфортних умов для вчителя і учнів, викладача і студентів.

2). Предмет педагогіки ВШ – це процес

а) навчання спеціаліста вищої кваліфікації різних галузей народного господарства; б) освіти спеціаліста вищої кваліфікації різних галузей народного господарства; в) формування духовно багатого, свідомого, гідного громадянина, спеціаліста вищої кваліфікації різних галузей народного господарства, науки, техніки, культури, освіти тощо; г) це дослідження особливого виду педагогічної діяльності, спрямованої на розкриття закономірностей і раціональних шляхів навчання та формування спеціаліста вищої кваліфікації.

3). Навчальний процес – це

а) це продумана в деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і проведення навчального процесу; б) система організації навчально-виховної діяльності, в основі якої – органічна єдність і взаємозв'язок викладання і учіння, спрямовані на досягнення цілей навчання і виховання; в) вміння використовувати психофізичний апарат як інструмент виховного впливу; г) технологія, яка виробляє найціннішу людську якість – стійкість у боротьбі з труднощами; г) діяльність педагога в навчально-виховному процесі, спрямована на формування і розвиток особистості вихованців;

4). Позначити основні характеристики раціоналістичної моделі університетської освіти:

а) зорієнтована на врахування індивідуальних особливостей кожного зі студентів; б) зорієнтована на забезпечення молодому поколінню безболісної адаптації до сучасного суспільства; в) освітня система спрямована на вирішення задач передачі – засвоєння культурних цінностей, знань, умінь і навичок для адаптації молодої людини у суспільстві.

5). Виділіть головні етапи розвитку, які проходить університет у певній послідовності:

а) академічний університет; б) вертикальний університет; в) університет – технополіс; г) матричний університет; г) загальноприйнятий сучасний університет.

6). «Студентство» – це

а) частина дорослого населення, яка об'єднується поняттям молодь і виховання якої є обов'язком педагогів вищої школи; б) частина дорослого населення, виховання якої є обов'язком педагогів вищої школи; в) частина дорослого населення, яка об'єднується поняттям молодь; г) частина дорослого населення, якій притаманний спільний комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей; г) частина дорослого населення, яка досягла повноліття.

7). «Вікові особливості студентів» – це

а) фізичні властивості, які притаманні більшості людей одного віку; б) комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей, які притаманні більшості людей одного віку. в) інтелектуальні властивості, які притаманні більшості людей одного віку; г) мотиваційні властивості, які притаманні більшості людей одного віку; г) етапи становлення студентів в ВНЗ; д) властивості, притаманні тим, хто досяг повноліття.

8). Дидактика – це

а) наука про навчання і виховання молоді; б) органічну єдність і взаємозв'язок викладання і учіння; в) галузь наукового знання, яка вивчає і досліджує проблеми освіти і навчання; г) наука про закономірності навчання і виховання студентів, а також їх наукову і професійну підготовку як фахівців відповідно до вимог держави; г) наука з проектування, організації і проведення навчального процесу, із обов'язковим застосуванням комфортних умов для вчителя і учнів, викладача і студентів; д) наука про моделі спільної педагогічної діяльності викладача і студентів.

9). Форма організації навчання – це

а) це продумана в деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і проведення навчального процесу; б) система організації навчально-виховної діяльності, в основі якої – органічна єдність і взаємозв'язок викладання і учіння, спрямовані на досягнення цілей навчання і виховання; в) діяльність педагога в навчально-виховному процесі, спрямована на формування і розвиток особистості вихованців; г) про закономірності навчання і виховання студентів, а також їх наукову і професійну підготовку як фахівців відповідно до вимог держави; г) спеціально організована діяльність педагога і студента, яка відбувається за встановленим порядком у певному режимі; д) організація і проведення навчального процесу, із обов'язковим

застосуванням комфортних умов для вчителя і учнів, викладача і студентів.

10). Педагогічна технологія – це

а) це продумана в деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і проведення навчального процесу, з обов'язковим застосуванням комфортних умов для вчителя і учнів, викладача і студентів; б) технологія, що виробляє найціннішу людську якість – стійкість у боротьбі з труднощами; в) вміння використовувати психофізичний апарат як інструмент виховного впливу; г) система організації навчально-виховної діяльності, в основі якої – органічна єдність і взаємозв'язок викладання і учіння; г) діяльність педагога в навчально-виховному процесі, спрямована на формування і розвиток особистості вихованців.

11). Позначити рядок, де вказані методи науково – педагогічних досліджень:

а) методи спостереження; б) метод бесіди; в) метод виділення узагальнення і розповсюдження передового педагогічного досвіду; г) метод розповіді; г) метод діагностичного уточнюючого та перетворюючого експерименту; д) кейс-метод; е) метод природних лабораторних експериментів; є) метод тестування; ж) метод проектів; з) анкетування; і) метод контролю та перевірки знань; й) інтерв'ювання.

12). Позначити рядок, де вказані категорії педагогіки ВШ:

а) самоконтроль; б) розвиток; в) виховання; г) освіта; г) знання; д) уміння; е) навички; є) формування; ж) якість; з) надійність; і) складність; й) навчальний процес; к) учіння.

13). Позначити рядок, де вказані суміжні педагогічні науки:

а) порівняльна педагогіка; б) соціографія; в) дидактика; г) історія педагогіки; г) філософія освіти; д) вікова педагогіка; е) методика викладання математики; є) соціальна педагогіка; ж) спеціальна педагогіка; з) медична психологія.

14). Позначити типи студентів у навчально-виховному процесі (за Лісовським В. Т.):

а) гармонійний; б) професіонал; в) академік; г) професор; г) громадський діяч; д) актор; е) любитель мистецтва; є) старанний; ж) середняк; з) розчарований; і) лінивий; й) творчий; к) богемний.

15). Позначити механізми соціалізації:

а) засвоєння соціальної ролі студента; б) підготовка до оволодіння соціальною роллю вчителя; в) підготовка до оволодіння соціальною роллю спеціаліста-професіонала; г) механізм наслідування; ґ) механізм соціального впливу; д) засвоєння ролі викладача.

16). Позначити принципи національного виховання студентської молоді:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип відповідності змісту вищої освіти сучасним та прогнозованим тенденціям розвитку науки і виробництва; ґ) принцип оптимального співвідношення загальних, групових та індивідуальних форм організації навчання; д) принцип культури відповідності ; е) принцип гуманітаризації; є) принцип безперервності і наступності; ж) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; з) принцип диференціації; і) принцип раціонального застосування сучасних методів та засобів навчання на різних етапах підготовки фахівців.

17). Який принцип національного виховання враховує цілісну і багатогранну природу людини:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації.

18). Який принцип національного виховання прищеплює шанобливе ставлення до культури, народних традицій і звичаїв:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації; ж) принцип гармонізації родинно-шкільного виховання.

19). Який принцип національного виховання враховує рівні фізичного, психічного , соціального, духовного, інтелектуального розвитку студента:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації; ж) принцип гармонізації родинно-шкільного виховання.

20). Який принцип національного виховання поєднує педагогічне керівництво з ініціативою й самодіяльністю студентів:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації; ж) принцип гармонізації родинно-шкільного виховання.

21). Який принцип національного виховання перетворює його у процес, що триває впродовж всього життя:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації; ж) принцип гармонізації родинно-шкільного виховання.

22). Який принцип національного виховання враховує органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними та прогресивними родинно-побутовими традиціями:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації; ж) принцип гармонізації родинно-шкільного виховання.

23). Який принцип національного виховання враховує організацію родинного виховання та освіти:

а) принцип народності; б) принцип природо відповідності; в) принцип гуманізації і демократизації; г) принцип культури відповідності; ґ) принцип гуманітаризації; д) принцип безперервності і наступності; е) принцип активності, самодіяльності і творчої ініціативи; є) принцип диференціації; ж) принцип гармонізації родинно-шкільного виховання.

24). Позначити основні етапи лекційного заняття як форми організації навчального процесу у ЗВО:

а) організаційна частина; б) діагностика правильності засвоєння студентами знань; в) підбиття підсумків заняття; г) мотивація та стимулювання навчальної діяльності; ґ) вступна частина; д) обговорення навчальних питань семінару; е) повідомлення домашнього завдання.

25). На якому етапі практичного заняття викладач повинен подбати про поетапне обговорення, сприймання, розуміння та закріплення навчального матеріалу:

а) підбиття підсумків заняття; б) діагностика правильності засвоєння студентами знань; в) організаційна частина; г) мотивація та стимулювання навчальної діяльності; д) вступна частина; е) обговорення навчальних питань семінару; ж) повідомлення домашнього завдання.

26). Позначити основні функції семінарського заняття як форми організації навчального процесу у ЗВО: а) навчальна; б) розвивальна; в) виховна; г) інтерактивна; д) діагностично-корекційна; е) мотиваційна.

27). Позначити основні завдання лабораторного заняття як форми організації навчання у вищій школі: а) поглиблення та уточнення знань, здобутих на лекціях; б) обговорення навчальних питань заняття; в) опрацювання наукової літератури за темою заняття; г) формування інтелектуальних умінь і навичок планування, аналізу та узагальнень; д) опанування техніки; е) поглиблення та уточнення знань, здобутих в процесі самостійної роботи.

28). Виділити переваги лекції як форми організації навчання в класичному університеті:

а) є основним джерелом наукової, навчальної інформації у зв'язку з відсутністю необхідних підручників та посібників; б) у змісті використовують результати власних спостережень викладача; в) навчальна інформація подається у визначеному, обмеженому обсязі; г) викладач може доступно пояснити суперечливі факти, теорії, концепції у сучасній науці; д) викладач має змогу об'єктивно оцінити всіх студентів; е) обмежує можливості викладача щодо перетворення аудиторії студентів у єдиний колектив.

29). Виділити особливості інтерактивного навчання:

а) групова взаємодія учнів (студентів); б) суб'єктно-суб'єктні взаємини між викладачем і студентами; в) індивідуальне виконання завдання кожним учнем (студентом) самостійно; г) опосередковане керівництво педагога діяльністю учнів (студентів); ґ) особистісно зорієнтований підхід до учня (студента).

30). Белланкастерська система навчання – це

а) різновид групової форми навчання; б) навчання за системою А.Белла і Дж. Ланкастера; в) навчання під контролем моніторів; г) взаємонавчання; ґ) навчання із застосуванням ідей Г. Ващенко, В.Сухомлинського, А. Макаренка; д) класно-урочна форма організації навчання;

31). Моніторами називають:

а) учнів, що беруть участь в груповій взаємодії; б) старших учнів, що працювали з молодшими; в) учнів, які щодня одержували завдання від вчителя; г) керівників груп, що звітувалися про результати навчання; ґ) методи навчання.

32). Що об'єднує Дальтон-план, Белланкастерську, бригадно-лабораторну системи як форми навчання:

а) спільна взаємодія учнів; б) опосередковане керівництво вчителем; в) індивідуальний підхід до учнів; г) сприяють розвиткові комунікативних здібностей; ґ) активізують діяльність всіх учнів

33). Зазначити недоліки бригадно-лабораторної форми навчання:

а) порівнювалися результати, отримані групами; б) зниження ролі вчителя; в) істина знаходилася у процесі дискусії; г) не було експериментально перевірено результати роботи; ґ) неекономне використання часу заняття.

Розробила

проф., д.п.н. П'ятакова Г. П.